

Dokumenty

Česká sekce DCI – Sdružení zastánců dětských práv České republiky se představuje

Co jsme a proč se jmenujeme tak, jak se jmenujeme

Česká sekce DCI – sdružení zastánců dětských práv České republiky je součástí světového hnutí ve prospěch dětí a mládeže a mezinárodní organizace DCI (Defence for Children International), která byla založena v roce 1979. Podílela se na přípravě Úmluvy o právech dítěte, kterou jednomyslně přijalo Generální shromáždění Organizace spojených národů dne 20. listopadu 1989. DCI byla vytvořena, aby pomohla pochopení smyslu Úmluvy a jejímu uvedení do života v zemích celého světa. Hrála významnou úlohu při formulaci Úmluvy.

DCI je mezinárodní nevládní a nekonfesijní organizace s konsultativním statutem spolu s Hospodářskou a sociální radou Spojených Národů (ECOSOC), Dětským fondem Spojených národů (UNICEF) a Radou Evropy (EC). Vyvíjí svoji činnost ve více než 50 zemích světa prostřednictvím jednotlivých sekcí a dále ji rozšiřuje. Její Mezinárodní ústředí a Generální sekretariát sídlí v Ženevě.

DCI je členem Skupiny nevládních organizací pro Úmluvu o právech dítěte (NGO Group for the Convention on the Rights of the Child), která úzce spolupracuje s Výborem OSN pro práva dítěte (UN Committee on the Rights of the Child). Tento Výbor pravidelně zjišťuje, jakého pokroku bylo při uskutečňování Úmluvy dosaženo v účastnických státech Úmluvy; projednává a hodnotí vládní i nevládní zprávy předkládané účastnickými státy a dává jejich vládám vhodná doporučení. Do srpna 1997 ratifikovalo Úmluvu 191 států ze 193 členských států Organizace spojených národů.

DCI usiluje

- o uznání práv dítěte a sjednocení jejich chápání všude ve světě,
- o sledování a hodnocení stavu dětských práv v jednotlivých zemích,
- o využití vhodných prostředků, aby byla zajištěna práva dítěte ve všech konkrétních situacích jeho života.
- o spolupráci a součinnosti lidí, jejich sdružení při zajišťování a prosazování dětských práv na státní i mezinárodní úrovni.

Sdružení zastánců dětských práv České republiky – Česká sekce DCI

Vycházíme ze stejných zásad a usilujeme o dosažení těchže cílů jako Světové hnutí DCI. Jsme plně otevřené a nezávislé, nestátní, nekonfesní a nestranické občanské sdružení. Jsme otevřeni všem, kdo žijí na území České republiky a chtějí podporovat naše cíle. Opíráme se o poznání svébytnosti postavení dětí v dnešní společnosti a usilujeme o to, aby byla v naší zemi zcela samozřejmě a přirozeně práva, potřeby a zájmy dětí respektována, a to jak v legislativě a v rozhodování státních, soudních, regionálních a místních výkonných orgánů, tak v životě naší společnosti a na veřejnosti, a aby tak byl zajištěn zdravý rozvoj všech dětí v naší zemi. Zdůrazňujeme, že dodržování a respektování práv dítěte a jeho vlastní odpovědnost za zdravý růst, vývoj a vzdělání musí být brána ve vztahu k jeho věku. Žádný z obou požadavků – respekt ani vlastní odpovědnost – nesmí být absolutizován, ale s rozumem a citem vnášen do života dítěte, společnosti, školy, rodiny atd.

Vytvoření takového vztahu k dětem pokládáme za nejlepší záruku budoucnosti demokracie a rozvoje občanské společnosti v naší vlasti.

Jsme otevřeným občanským sdružením a zveme do svých řad především všechny občany ČR i ty, kteří nejsou občany ČR, ale trvale v ní žijí. Nechceme se uzavírat ani těm, kteří by chtěli naše úsilí podporovat a žijí v jiných zemích světa. Nediskriminujeme nikoho pro jeho původ, sociální postavení, vyznání ani v přístupu k němu ani v jednání s ním. Naopak všechny děti v našem dosahu jsou našim zájmem, a to především ty, které jsou nějakým způsobem znevýhodňovány (tělesně, smyslově, mentálně, rasově, sociálně, rodinně apod.)

Co jsme zatím vykonali

Vznikli jsme jako organizace v září 1991, tedy rok poté, co prezident naší země podepsal Úmluvu o právech dítěte a parlament ji v únoru 1991 ratifikoval. Hlavní úkoly, které jsme před sebou viděli, bylo *šířit znalost a správné pochopení Úmluvy* a dalších dokumentů o dětských právech mezi naší veřejností. Naši členové se podíleli na mezinárodním výzkumu znalosti a chápání významu Úmluvy mezi učiteli i mezi dětmi. Současně jsme vydali dvě publikace s textem Úmluvy a Deklarace o přežití. Brzy nám přibyl další úkol, pomoci při přípravě zprávy o plnění Úmluvy pro Výbor OSN, a to jak zprávy vládní, tak i nutnost zpracovat nevládní zprávu. Převzali jsme odpovědnost za redakci a obhajobu nevládní zprávy. Obě zprávy se týkaly let 1993–94, byly podávány už za Českou republiku. To se úspěšně podařilo splnit teprve v roce 1996. Obě zprávy byly projednány během roku 1997 ve

Výboru OSN pro práva dítěte. Z tohoto jednání vzešla na základě návrhů našich nevládních organizací řada doporučení pro naši vládu zaměřená na to, co je třeba zařídit pro zlepšení plnění Úmluvy v naší zemi. Ke zpracování zprávy jsme organizovali 5 seminářů, kterých se zúčastnili jak zástupci státních orgánů, tak nevládních organizací. Při jejich organizaci nám pomohla řada nevládních organizací jako Český helsinský výbor, Nadace Naše dítě a Linka bezpečí, Fond ohrožených dětí a ze státních orgánů především Ministerstvo zahraničních věcí a komise pro rodinu a děti Poslanecké sněmovny a po svém vzniku i Senát České republiky. Tyto semináře a odborníci, kteří se jich účastnili, velmi pomohli při koncipování zprávy. Další oporou pro nás byla pomoc našich ústředních orgánů ze Ženevy. Finanční zajištění pro sestavení a rozmnožení naší doplňkové zprávy nám poskytla Nadace pro rozvoj občanské společnosti. Kromě toho jsme zřídili vlastní stánek na výstavě „Lidé lidem“ 1996 a akce „Hrad patří dětem“ 1998 v květnu.

Nyní dále šíříme znalost Úmluvy především mezi těmi, kteří pracují s dětmi, publikováním sborníku „Práva dítěte v dokumentech“, který nám pomohlo vydat Ministerstvo vnitra ČR a Fond ohrožených dětí. Současně usilujeme o řádné projednání a realizaci doporučení ženevského výboru z roku 1997 naší vládou, především ve směru k zlepšení spolupráce a koordinace činnosti vládních orgánů – ministerstev – v realizaci dětských práv, tj. v realizaci Úmluvy. Dále se připravujeme na sestavení nové zprávy za léta 1995–1999.

Šíření znalosti a plného pochopení smyslu Úmluvy pokládáme za trvalou a nejpodstatnější součást naší práce. A konečně se snažíme o rozšíření našich řad a o rozšíření počtu organizací spolupracujících při prosazování práv dítěte.

Jak vidíme Úmluvu a oč nám jde, co chceme

Úmluva není podle našeho názoru jen pouhý právní dokument. Představuje pouze dobrý základ, souhrn toho nejnужnějšího, na čem je možné budovat dobrý vztah k dětem. Dobrý vztah k dětem, ať už společnosti jako celku nebo jednotlivců rodičů, učitelů, sousedů aj., znamená především respektování jejich potřeb a práv, respektování jejich specifiky. To ovšem vůbec neznamená vyhovovat všem jejich náladám, neučít je sebeovládání, odpovědnému chování vůči ostatním dětem a dospělým, rodičům, učitelům, sousedům aj.

Tak jako neplatí, že dospělí si mohou dělat, co chtějí bez ohledu na děti, tak ani neplatí, že děti mají právo prosazovat své potřeby, zájmy a práva bez ohledu na ostatní. Proto pokládáme **vzájemný respekt** za nezbytnou podmínku toho, co označujeme za dobrý vztah k dětem. To je přitom pouhý

základ dobrého vztahu. Teprve na něm může vyrůstat dobrý a oboustranně uspokojivý a láskyplný vztah.

Úmluva je přitom celek, který se snaží vymezit ty nezákladnější potřeby dětí. Rádi bychom zdůraznili její charakteristiku jako celku. Je samozřejmě pravda, že v jednotlivých případech nebo v určitém čase a prostředí může vystupovat některé v ní formulované právo jako důležitější. Zdůrazněním celosti Úmluvy zdůrazňujeme požadavek na celkový vztah dětí a dospělých, který má stejnou celoosobnostní charakteristiku. Úmluva není jen právní, ale především vysoce lidský dokument a jako takový je třeba, aby byla chápána a pochopena. Dítě není manipulovatelný človíček, není předmět na hraní, ani na cvičení, ale od narození samostatná a rovnocenná lidská bytost, která má své city, potřeby a otázky a která bez jejich respektování, bez péče a lásky, bez stále se rozšiřujícího prostoru pro vlastní samostatný projev jen těžko vyrůstá ve zdravého, rovného, pevného, samostatného člověka.

Chceme dosáhnout toho, aby se v naší zemi mohly cítit a cítily všechny děti šťastny, aby mohly plně a radostně prožívat své dětství i se všemi jeho chvilkovými potížemi, překážkami a žaly, které se naučí překonávat, a budou tak schopny připravovat cestu do života dalším generacím. K dosažení tohoto cíle se ještě v mnohém musí změnit a zlepšit vztah naší společnosti vcelku, některých jejích orgánů i mnoha jednotlivých lidí k dětem. To znamená, že není třeba učit děti odpovědnosti vůči ostatním, s nimiž žijí, nadbíhat jim, vykupovat přepychem svůj nezájem o ně nebo přehnanou péčí a starostlivostí je omezovat v možnostech rozvoje jejich vlastní zkušenosti, ale znamená to věnovat se jim, věnovat jim svou péči, pozornost, čas, respektovat jejich potřeby, zájmy a práva, pochopit je a respektovat je jako rovnocenné lidské bytosti.

Co chceme a v čem potřebujeme vaši pomoc

- sledovat stav a vývoj postavení dětí v naší zemi, a tím i stav pochopení a dodržování Úmluvy,
- prosazovat v zákonech i v jejich dodržování respekt k právům a potřebám dětí,
- rozšiřovat v místech podmínky, vhodné prostory pro šťastný život a činnost dětí,
- ochrana dětí před škodlivými vlivy (bezohledným působením) dospělých a jejich světa.

Chcete-li nám pomoci, přidejte se k nám.

*Česká sekce DCI,
sdružení zastánců dětských práv České republiky
Senovážná ulice 2, 110 00 Praha 1*